

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Razred 63 (3)

Izdan 1. Aprila 1930.

PATENTNI SPIS ŠT. 6933

Ing. František Kec, Libeň, Č. S. R.

Priprava za dejstvovanje signalov na avtomobilih.

Prijava z dne 27. aprila 1928.

Velja od 1. oktobra 1929.

Zahtevana prvenstvena pravica z dne 29. aprila 1927. (Č. S. R.).

Izum se nanaša na priprave za dejstvovanje signalov na motornih vozilih in doseže izboljšano rasporedbo priprav te vrste, katere omogočajo vozaču, da obvlada na zanesljiv način voz, ne da bi moral tekom gibanja vozila odmakniti svoje roke od krmilnega kolesa. V svrhu, da to dosežemo, obstoja rasporedba po izumu v tem, da so pomožni organi, katere se čestokrat uporablja tekom gibanja vozila, t. j. n. pr. priprava za dejstvovanje sličnega signala in priprava za dejstvovanje kazala za vozne smeri, razporejeni s skupno vrtilno osjo na vozu, prednostno neposredno na krmilnem kolesu vozila. Do sedaj je bila vsaka izmed omenjenih priprav razporejena neodvisno od drugih v posebnem ohišju na kateremkoli delu vozila, n. pr. dejstvalna priprava za slišni signal na krmilnem kolesu in dejstvalna priprava za kazalo vozne smeri na prečni steni vozila. Ta znana rasporedba pa je nepriročna, ker mora vozač za vsako dejstvalno pripravo stegniti svojo roko v drugo smer, in ker izvršuje vozač ta gibanja praviloma po spominu, se pri tem zelo lahko zmoti. Združenje signalnih dejstvalnih priprav neposredno na krmilnem kolesu ob uporabi obroča, ki sestoji iz večih delov z električnimi kontakti, je po sebi znano. Nedostatek teh električnih kontaktov pa obstoja v tem, da se lahko zamažejo in odpovedo. Seveda v takem slučaju ni mogoče dajati signalov.

Predmet izuma tvori posebna združitev

dejstvalnih priprav za slišne signale in za kazalo vozne smeri v skupnem ohišju ali v danem slučaju v takem ohišju, ki ne služi samo za obe goraj navedeni dejstvalni pripravi za signale, ampak tudi za dejstvalno pripravo za reguliranje eksplozijske zmesi za motor tako, da imajo vse te uredbe skupno os, okoli katere odn. v kateri se gibljejo.

Risba kaže izvedbeni primer izuma, v katerem je razporejeno skupno ohišje v sredini krmilnega kolesa vozila tako, da pade os krmilnega kolesa skupaj s skupno gibalno osjo dejstvalnih priprav. Te dejstvalne priprave so izvedene kot enostavni vzvodi in kot pritiskalni gumb. Sl. 1 kaže gornji del rasporedbe krmilnega kolesa v aksijalnem prerezu, sl. 2 kaže iste dele v florisu.

Na zunanji strani fiksnega stebra 1 krmilne priprave vozila, katere deli, ki niso prikazani v risbi, so lahko izvedeni na po sebi znan način, je vrtljivo razporejena vrtla gred 2 krmilnega kolesa 3 in znotraj stebra 1 se nahaja vrtljiva cevasta gred 4, ki je zvezana s karburatorjem katerekoli vrste, s pomočjo katerega se regulira eksplozijska zmes za motor; gred 4 in vsled tega tudi karburator se preslavlja s pomočjo ročnega vzvoda 5. Na stebri 1 je pritrjeno ohišje, katerega spodnji del 6' je zvezan z gornjim delom 6² s pomočjo prečne stene 7. V tem ohišju je razporejeno ležišče, n. pr. ležajna ponev 16 za ročni vzvod

5; nad vzvodom 5 je pritrjeno ohišje pretikala 8 za kazalo vozne smeri. To pretikalo se dejstvuje z vzvodom 9. Pri razporedbi po izumu se izbere kakršnokoli pretikalo, n. pr. v taki izvedbi, kot se uporablja pri motornih vozilih za preklopjenje svetilk vozila. Pretikalo sodeluje z električno delovanjem kazalom za vozne smeri, pri čemer se znaki za vozno smer postavljajo s pomočjo elektromagnetov ali na kakršenkoli drug način. Pretikalo je opremljeno s kontakti, katere se dejstvuje z zasukanjem ročnega vzvoda 9. S prestavljanjem tega vzvoda iz njegove srednje lege (v kateri je tok prekinjen) pod kotom približno 45° na eno ali drugo stran, se pri uporabi pretikala v zvezi s svetilkami vozila vključijo v električni krogotok bodisi reflektorji bodisi mestne svetilke. Če pa je s pretikalom zvezano kazalo za vozne smeri, se dejstvuje mesto vključenja svetilk znaki kazala za odklon vozila na desno ali na levo, pri čemer je vožnja vozila naravnost naznačena takrat, ko je tok izklopljen. Razporedba je napravljena tako, da je v srednji legi vzvoda 9 (slika 2) električni tok prekinjen in kaže kazalo (ki ni predočeno) vožnjo naravnost, dočim naznačuje kazalo pri bodisi na desno ali levo prestavljenem vzvodu 9 (glej črtlopično označeni legi v sliki 2) znak za odklon vozila na desno ali na levo. Vzvod 6 kakor tudi vzvod 9 se vrtita okoli skupne osi X—X (sl. 1), ki predstavlja tudi vrtilno os gredi 2 krmilnega kolesa 3. Razentega je v osi X—X v ohišju 8 premično razporejen pritiskalni gumb 10, ki služi za dejstvovanje v risbi ne predočene elektriške hupe. Provodi 11 za hupo in za kazalo

voznih smeri gredo skozi odprtino v prečni steni 7 in skozi notranjost gredi 4.

Izum se pa ne omejuje samo na izvedbeno obliko, ki je predočena v risbi in ki je bila podana le kot primer, v svrhu, da se je razjasnilo bistvo izuma.

Tako je lahko n. pr. dejstvovalna priprava za kazalo voznih smeri z odgovarjajočim pritiskalnim gumbom vležajena v samostojnem skupnem ohišju in je to ohišje pritrjeno kjerkoli na vozilu, torej izven krmilnega kolesa. Lahko se rabi mesto navadnega izstikala, ki je predočeno v sliki, tudi tako izstikalo, s pomočjo katerega se samodelno preklaplajo znaki na kazalu za vozne smeri.

Patentni zahtevi:

1. Priprava za dejstvovanje signalov na avtomobilih, označena s tem, da posedujejo dejstvovalne priprave (9, 10) skupno os, okoli katere odn. v kateri se te priprave gibljejo.

2. Priprava za dejstvovanje signalov po zahtevu 1, označena s tem, da tvori skupna os gibanja signalnih dejstvovalnih priprav obenem os gibanja priprave (5) za reguliranje pogonske zmesi motorja.

3. Priprava za dejstvovanje signalov na avtomobilih po zahtevu 2, označena s tem, da je dejstvovalna priprava (9, 10) za oba signala vležajena v skupnem ohišju z dejstvovalno pripravo (5) za reguliranje pogonske zmesi.

4. Priprava za dejstvovanje signalov po zahtevih 1—3, označena s tem, da pade skupna os gibanja signalnih dejstvovalnih priprav (9, 10) in dejstvovalne priprave (5) za reguliranje pogonske zmesi skupaj z osjo krmilnega kolesa.

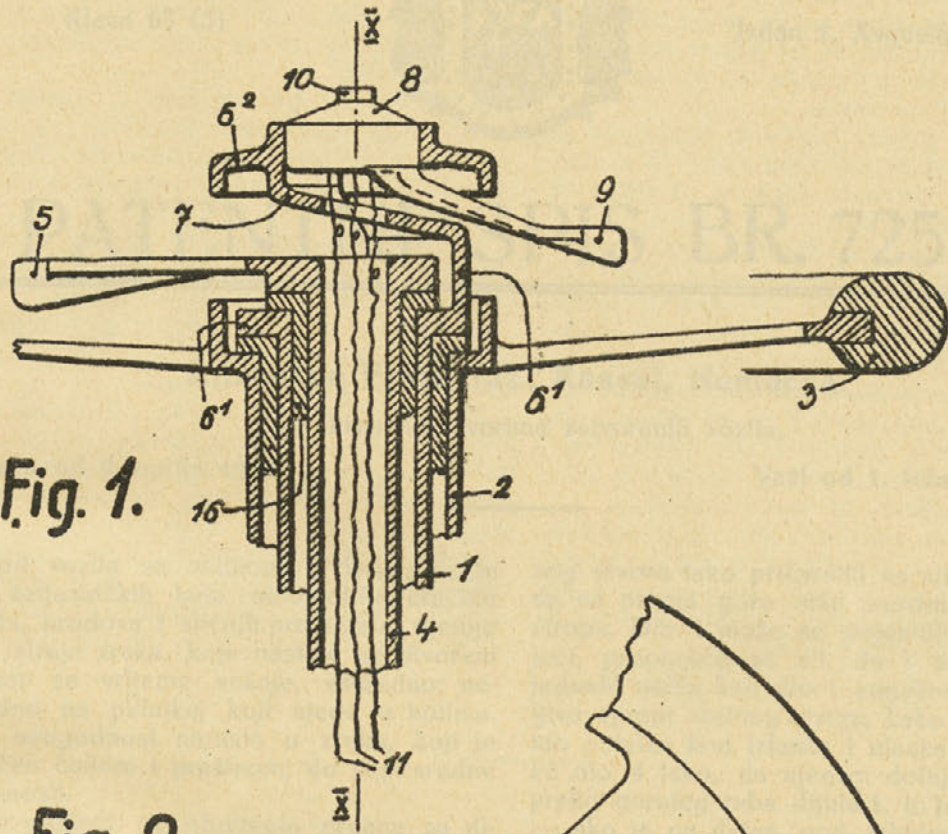

Fig. 1.

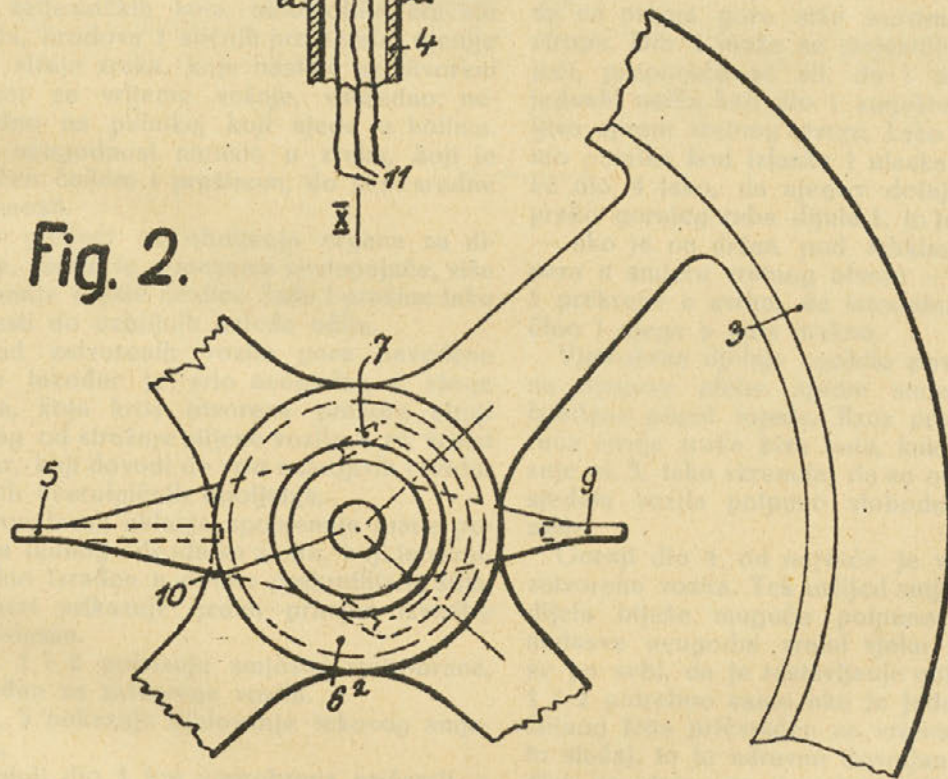

Fig. 2.

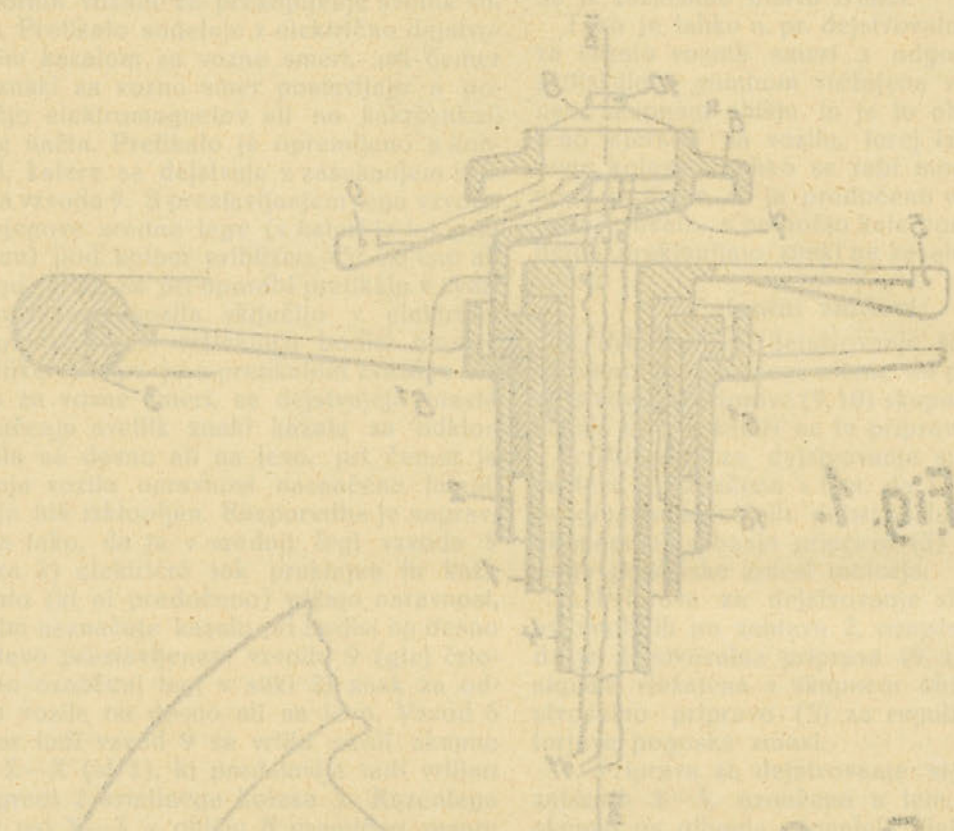

Fig. 1.

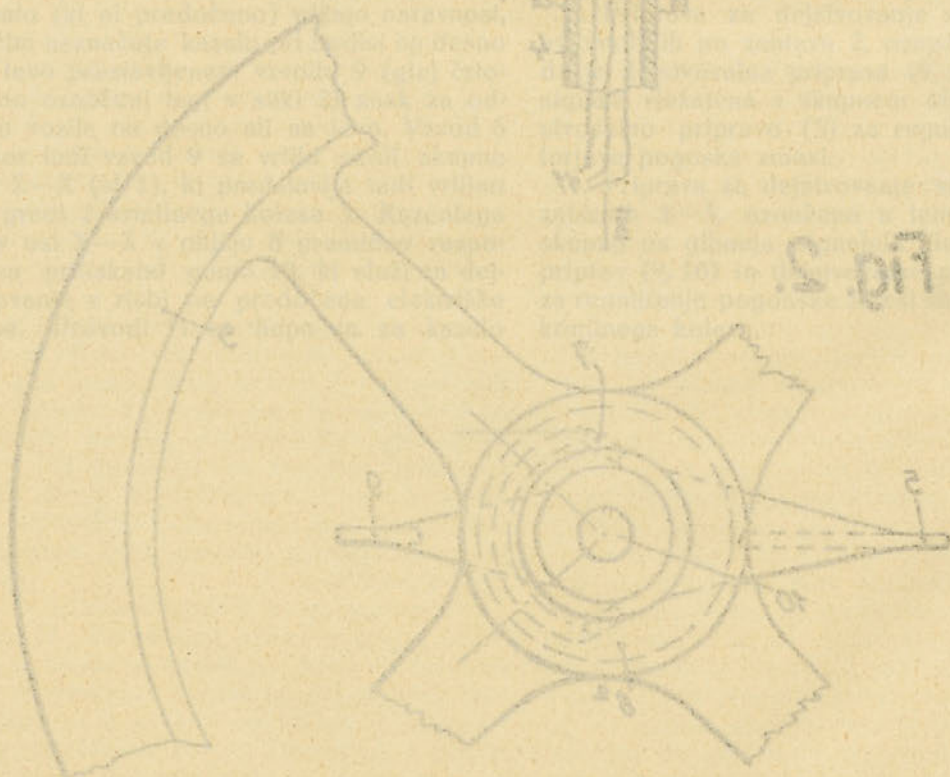

Fig. 2.